

Nr 151

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förvärv av aktier i Uddcomb Sweden AB; given Stockholms slott den 30 oktober 1969.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över industriärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Krister Wickman

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ett anslag av 20,5 milj. kr. till förvärv av aktier i Uddcomb Sweden AB, ett bolag som bildats för att projektera, utveckla och producera reaktortankar m. m. Bolaget avses ägas gemensamt av staten, Uddeholms AB och Combustion Engineering Inc. i Amerikas förenta stater.

Utdrag av protokollet över industriärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet på Stockholms slott den 30 oktober 1969.

Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för industridepartementet, statsrådet Wickman, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *förvärv av aktier i Uddcomb Sweden AB* och anför.

Inledning

Staten har sedan mitten av 1950-talet i samarbete med industrin svarat för ett omfattande utvecklingsprogram på atomenergiområdet. Arbetet, som bedrivits främst inom AB Atomenergi, har haft som ett huvudsyfte att ge svensk tillverkande industri möjlighet att delta i atomkraftens kommersiella exploatering. Detta mål har nu nåtts genom att ett antal svenska företag kan uppträda som leverantörer på området. Särskilt de stora statliga utvecklingsprojekten Ågesta och Marviken har gett industrin värdefulla erfarenheter av de extremt höga krav på kvalitet och tillförlitlighet som atomenergitekniken ställer.

Den industriella verksamheten på atomenergiområdet kommer att få en starkt ökad betydelse under de närmaste årtiondena. Förutsättningarna är speciellt gynnsamma i vårt land. Förbrukningen av elkraft i Sverige stiger f. n. med ca 7 % om året, vilket innebär en fördubbling vart tionde år. Denna ökningstakt förutsätts i det närmaste bli oförändrad under de kommande två decennierna. Ekonomiska och andra faktorer motiverar emellertid en snabb övergång från vattenkraft till värmekraft, i första hand atomkraft. Från början av 1970-talet väntas den övervägande delen av produktionsökningen komma från atomkraftstationer. Nu beställda reaktoranläggningar, som skall tas i drift senast 1975, har en sammanlagd effekt av 3 300 MW¹. Enligt en av Centrala driftledningen (CDL) — som är ett samarbetsorgan mellan de större svenska distributions- och produktionsföretagen inom

¹ 1 MW = 1 000 kilowatt elektrisk effekt.

kraftindustrin — i maj 1969 publicerad skiss till utbyggnadsprogram beräknas stationer med en sammanlagd effekt av 7 500 MW ha tagits i drift år 1980. Atomkraften skulle då svara för drygt 35 % av den totala elkraftproduktionen i landet.

För atomkraften gäller mer utpräglat än för andra kraftslag att produktionskostnaden minskar med ökande aggregatstorlek. På detta område går därför utvecklingen utomlands snabbt mot större enheter. Som framgår bl. a. av CDL:s sammanställning kan en sådan utveckling emotses även i vårt land. Förutsättningarna för att introducera stora produktionsenheter är goda genom att det svenska kraftsystemet är relativt stort och sammanknutet med ett starkt stamlinjenät, kompletterat med samkörningsförbindelser med grannländerna.

Prognoserna för utbyggnad av atomkraft i vårt land skapar en betydande marknad för reaktorsystem och reaktorbränsle inklusive olika komponenter såsom tryckkärll, värmeväxlare, rör, pumpar etc. Efterfrågan i Sverige på sådana produkter kan redan vid mitten av 1970-talet uppskattas till ett värde av ca 1 miljard kr. om året.

AB ASEA-ATOM bildades i slutet av år 1968 som ett av staten och ASEA samägt företag (prop. 1968: 169, SU 199, rskr 408). ASEA-ATOM svarar för den kommersiella verksamhet inom reaktor- och bränsleområdet som tidigare bedrivits inom ASEA och Atomenergi. ASEA-ATOM marknadsför kompletta reaktorsystem av egen konstruktion jämte bränsle till dessa. Bolaget är väsentligen ett systemsammanhållande företag med egen tillverkning i huvudsak endast av bränsle och vissa specialkomponenter. Verksamheten baseras i hög grad på underleverantörer.

ASEA-ATOM har i konkurrens med stora utländska företag haft betydande försäljningsframgångar på den svenska marknaden. Bolaget har f. n. order på fyra reaktorer med en sammanlagd effekt av ca 2 300 MW, nämligen Oskarshamn 1 och 2, Ringhals 1 och Barsebäck 1. Beställningarna motsvarar ett värde av betydligt över 1 miljard kr. exklusive bränslet. Huvuddelen av dessa order har lagts ut på olika svenska företag. ASEA-ATOM strävar efter att komma in även på exportmarknaden.

U d d e h o l m s A B (U d d e h o l m) driver sedan länge ett järnverk med manufakturavdelning i Degerfors. Dess tillverkning har i stort varit indelad i tre olika grupper, avseende dels lättare produkter, dels medeltung apparatur, dels tung apparatur, däribland tryckkärll för atomkraftverk.

Den lättare delen har kunnat inordnas i programmet för prefabricerade plåtprodukter medan problem uppstått i fråga om den medeltunga tillverkningen på grund av den starka priskonkurrensen från ett antal mindre och medelstora verkstäder i Sverige och övriga Europa. Företagsledningen har därför övervägt att lägga ned denna produktion. Den tunga apparatdelen slutligen har krävt särskilt stora kapitalinsatser, god materialkännedom,

speciell yrkesskicklighet och stora forskningsinsatser. På detta område kan endast verkligt stora företag göra sig gällande. Inom Europa är på detta område endast ett fåtal företag verksamma.

Uddeholm har medverkat med leveranser av reaktortankar till de båda svenska atomkraftverken Marviken och Ågesta. För denna tillverkning har bolaget byggt upp en betydande fond av tekniska resurser, produktionsteknisk erfarenhet och tekniskt kunnande. Ledningen har räknat med att detta skulle ge företaget vissa förutsättningar att konkurrera på en snabbt expanderande marknad. Tillverkningen har dessutom fordrat förstärkningar av verkstaden och krävt speciella lyftanordningar i Otterbäcken. Den största av Uddeholm tillverkade reaktortanken väger 260 ton.

Sedan mitten av 1960-talet har emellertid allt större enheter börjat efterfrågas. Man kan räkna med att beställningar i en inte alltför avlägsen framtid kan komma att avse tankar på 700—800 ton.

Vid sina bedömningar av Uddeholms framtidsutsikter på marknaden för tunga reaktorkomponenter har företagsledningen konstaterat, att det behövs en betydande utvidgning av den tunga maskinparken om Uddeholm skall kunna tillverka tankar av nyss angiven storleksordning. Ledningen har år 1967 anslagit 20 milj. kr. till investeringar främst i utveckling och expansion av specialplåt och tung verkstadsutrustning. Ledningen har haft att ta ställning till huruvida de medel, som kunde anslås för manufakturverket, gav förutsättningar för en gynnsam utveckling för den tyngsta och mest kvalificerade delen av tillverkningsprogrammet.

Mot denna bakgrund har Uddeholm tagit upp diskussioner med *Combustion Engineering Inc. (Combustion)* i Amerikas förenta stater. Combustion, som var ett av de första företag i Amerikas förenta stater som började producera komponenter till atomkraftverk, har producerat reaktortankar sedan början av 1950-talet och har på detta område utfört en pionjärinsats. Förutom reaktortankar producerar Combustion andra komponenter samt bränsle och bränsleelement till atomkraftverk. Bolagets marknadsandel för dessa produkter i Amerikas förenta stater beräknas uppgå till 40 %. Totalt har Combustion hittills investerat ca 800 milj. kr. i forskning, utveckling och anläggningar för produktion av komponenter till atomkraftverk. Bolaget är engagerat även på andra områden t. ex. malmletning och exploatering av malmfyndigheter samt produktion av utrustning till oljeraffinaderier, kemisk-teknisk industri och pappersindustri. År 1968 hade bolaget en omsättning på ca 3,4 miljarder kr. och ca 20 000 anställda.

Combustion har på Uddeholms uppdrag utrett Degerfors-fabrikens förutsättningar att på den internationella marknaden framgångsrikt konkurrera vid tillverkningen av tunga, kvalificerade komponenter för atomkraftindustri och kemisk industri. Combustion har beträffande Uddeholms framtidsutsikter framhållit att Uddeholm är det enda företaget i Sverige med sådan teknisk erfarenhet och skicklighet på området att det i dag kan komma i

fråga som tillverkare av ifrågavarande komponenter till atomkraftverk men att företagets nuvarande anläggningar är inte blott otillräckliga utan också lokaliserade till en med hänsyn till de speciella transportsvårigheterna olämplig ort. En förutsättning för att Uddeholm skulle kunna konkurrera framgångsrikt var — ansåg Combustion — att tillverkningen förlades till en stor verkstad vid isfri hamn.

Mot bakgrund av denna bedömning och med hänsyn till de betydande kostnader, som var förenade med en större utbyggnad av produktionsresurserna, stod Uddeholm inför två alternativ, antingen att koncentrera sin tunga produktion till leveranser till petrokemisk och annan kemisk-teknisk industri och därmed avstå från tillverkning av komponenter till atomkraftverk eller att söka samarbete med annan part för att bygga en ny verkstad i nära anslutning till isfri hamn. Vid val av det andra alternativet ansåg Uddeholm det vara nödvändigt att få till stånd ett kontinuerligt tillflöde av kunnande och erfarenheter från något av de ledande världsföretagen på området, för att därigenom upprätthålla en produktion i nivå med den bästa internationella.

Med hänsyn till det samlade värdet av de erfarenheter som Uddeholm redan gjort på området och mot bakgrund av att marknaden för tunga, kvalificerade produkter för atomkraftindustri bedömdes som starkt expansiv, framstod det som naturligt för bolagets ledning att pröva det andra alternativet.

De samarbetsfrågor som därvid aktualiserades medförde att Uddeholm tog upp överläggningar med svenska staten och med Combustion.

Avtal m. m.

Överläggningarna resulterade den 19 juni 1969 i överenskommelse mellan svenska staten, Uddeholm och Combustion om samarbete i ett gemensamt företag. Överenskommelsen träffades under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande eller godkännande av styrelsen för sådant helstatligt bolag, på vilket staten enligt överenskommelsen kunde överlåta sina rättigheter och skyldigheter. Sveriges Investeringsbank AB har i denna egenskap godkänt avtalet och inträtt som delägare i det gemensamma företaget, varvid emellertid förutsatts att delägarskapet skulle vara av temporär beskaffenhet.

Den träffade överenskommelsen ingår i ett komplex av avtal, som i hudsak innebär följande.

Det gemensamma bolaget, vars namn skall vara Uddcomb Sweden AB (Uddcomb), skall i Sverige, Norge, Danmark, Finland och Island kunna projektera, utveckla och producera och i hela världen marknadsföra reaktortankar till atomkraftverk och andra tunga komponenter för atomkraftverk och annan tung industri.

Aktiekapitalet i bolaget skall uppgå till 40 milj. kr. och skall ägas till 50 % av staten, till 25 % av Combustion och till 25 % av Uddeholm. Statens andel — 20 milj. kr. — skall betalas kontant, medan Combustion som likvid för sina aktier apporтерar know-how och andra licensrättigheter enligt ett mellan Uddcomb och Combustion träffat licensavtal och mot en licensavgift som under de första tio åren reduceras till hälften av vad som annars skolat utgå. Uddeholm tillskjuter tekniskt kunnande och teknisk dokumentation samt vissa specificerade materiella tillgångar i Degerfors, bl. a. vissa maskiner och lager i manufakturverket. Företagna undersökningar ger vid handen att Uddcomb genom de båda apporterna tillförs värden minst svarande mot de utgivna aktiernas nominalbelopp.

Styrelsen i Uddcomb skall bestå av fyra ledamöter och fem suppleanter. Av ledamöterna skall staten utse två och Combustion och Uddeholm vardera en. Av suppleanterna skall staten och Combustion vardera utse två och Uddeholm en. Staten utser styrelseordförande och parterna skall gemensamt välja en av statens representanter till ordförande på bolagsstämma.

Parterna är skyldiga att behålla sina aktier i Uddcomb under minst tio år. Efter tioårsperioden gäller förköpsrätt för parterna till aktier i proportion till tidigare innehav. Uddeholm avses dock ha förtur till Combustions aktier.

Avtalet förutsätts gälla i 15 år och sedan förnyas automatiskt med fem år i sänder om inte någon av parterna säger upp det minst tre år före utgången av varje avtalsperiod.

Det licensavtal som träffats mellan Combustion och Uddcomb avser vissa typer av komponenter till atomkraftverk, främst reaktortankar och tankar som används i kemisk, petrokemisk eller annan processindustri. Combustion skall enligt detta avtal lämna Uddcomb kontinuerlig information om erfarenheter på dessa områden inklusive tillgång till patent och tekniskt kunnande. Uddcomb får ensamrätt att använda denna information för tillverkning i de nordiska länderna. Combustion skall på Uddcombs begäran bistå Uddcomb med tekniska råd. Ett lämpligt antal tekniker från Uddcomb skall få direkt erfarenhet från Combustions anläggningar och Combustion skall på Uddcombs begäran skicka specialister till Uddcomb. För Combustions prestationer skall Uddcomb betala en royalty motsvarande vad som normalt utgår vid produktion av denna typ. Minimiroyaltyt utgör 50 000 dollar per år under de första tio åren av avtalets giltighetstid.

Till grund för överenskommelsen mellan staten, Uddeholm och Combustion har legat vissa prognoser om den framtida utvecklingen och om Uddcombs ekonomi. Prognoserna avser tiden fram t. o. m. år 1980. Omsättningen beräknas stiga från knappt 30 milj. kr. år 1969 till drygt 80 milj. kr. år 1980, varav mer än hälften beräknas avse atomkraftsindustri och resten annan tung industri. Bolaget har i dag en orderstock på sammanlagt 40 milj. kr. Efter ett initialskede omfattande tre till fem år, varunder rörelsen torde komma att visa underskott, räknar man med att ett

jämviktsläge kommer att råda under ett par år innan verksamheten kommer in i sin positiva vinstutveckling. Det är emellertid i dagens läge inte möjligt att siffermässigt här närmare precisera denna utveckling, då den i stor utsträckning är beroende av världskonjunktorens förändringar och priskonkurrensen på området även om den senare inte kommer att vara av samma primära betydelse på marknader som täcks av de nya inslagen i produktprogrammet som för de traditionella produkterna. Genom de utbyggnads- och anskaffningsplaner som Uddcomb har kommer bolaget att förfoga över tekniska resurser som endast ett begränsat antal företag på världsmarknaden besitter. Bolaget bör därför i framtiden ha goda förutsättningar att hävda sig i vad avser både tekniskt kunnande och verkstadsutrustning. De investeringar som i första skedet anses nödvändiga för att nå tillräcklig konkurrenskraft har beräknats till ca 50 milj. kr.

Uddcombs möjligheter att konkurrera om order på komponenter till atomkraftverk bedöms som goda. Företaget har redan i hård konkurrens med övriga tillverkare lyckats få order av ASEA-ATOM, dels på tanken till reaktor nr 2 till Oskarshamnsverket dels på tanken till reaktor nr 1 till det verk Sydskraft ämnar uppföra i Barsebäck.

I avtalet mellan parterna har förutsatts att Uddcomb inom de närmaste åren skall bygga ny verkstad på en ort med isfri hamn på svenska syd- eller västkusten för tillverkning av reaktortankar och andra komponenter till atomkraftverk. Uddcomb skall under en övergångsperiod på maximalt fem år av Uddeholm hyra de lokaler Uddeholm använt för liknande ändamål i Degerfors.

Uddcomb har inlett sin verksamhet den 1 augusti 1969, då Uddcomb från Uddeholm övertagit de maskiner och den utrustning som är nödvändiga för Uddcombs produktion. Dessutom hyr Uddcomb under den tid företaget finns kvar i Degerfors viss utrustning av fast installationskaraktär för elkraft, tryckluft samt traverser m. m. Uddcomb har vidare övertagit Uddeholms lager av råvaror och förbrukningsmaterial, produkter i arbete samt lager av färdiga produkter, bedömda av parterna gemensamt genom inventering och värdering.

Den förvaltningspersonal vars huvudsakliga arbetsuppgifter varit knutna till den verksamhet vid manufakturverket i Degerfors, som den 1 augusti 1969 överförts till Uddcomb, har i enlighet med avtalet från samma dag erhållit anställning i Uddcomb. Dessutom har alla arbetare som är engagerade i denna verksamhet erhållit anställning i företaget. Enligt avtalet skall Uddcomb vid flyttning till nya anläggningar vid hamn på syd- eller västkusten erbjuda alla dessa tjänstemän och arbetare anställning i de nya anläggningarna. Uddeholm har å sin sida enligt avtalet åtagit sig att erbjuda de arbetare, som inte önskar flytta, anställning hos Uddeholm. Uddeholm har vidare utfäst sig att medverka till sådana placeringar och byten i fråga om förvaltningspersonal som kan bidra till att lösa de problem som kan uppstå.

Uddcomb har i dag drygt 400 anställda. Fullt utbyggt väntas företaget bereda sysselsättning åt ett avsevärt större antal anställda.

Ett flertal orter, närmare bestämt 18, har visat intresse för att bli lokaliseringsort för Uddcombs framtida verksamhet. En verkstadsanläggning av här ifrågavarande slag ställer emellertid utomordentligt höga krav på mark- och grundförhållanden. Mot bakgrund av Combustions erfarenheter har därför Uddcombs ledning i samarbete med ett konsultföretag gjort ingående undersökningar av förhållandena på de olika platserna. De krav som ställdes på den framtida lokaliseringsorten var sammanfattningsvis följande: Orten skulle ha isfri hamn, den erbjudna tomtmarken skulle ligga omedelbart bredvid kaj med tillfredsställande vattendjup, verkstadsplatsen skulle tåla stora grundpåkänningar, möjligheter skulle finnas till berggrum för ingående kvalitetskontroll genom röntgenfotografering, det skulle finnas expansionsmöjligheter samt vägar av hög kvalitet och möjlighet att få stickspår till järnväg draget till verkstaden, platsen skulle vara lämplig från miljövårdssynpunkt, orten skulle vara tillfredsställande för den nyinflyttade personalen samt förhållandena i övrigt skulle vara sådana, att produktion kunde inledas första kvartalet 1971.

Flertalet av de orter som anmält intresse för att bli förläggningssort för Uddcomb visade sig vid närmare undersökning inte fylla de stora och speciella krav som måst uppställas. Tre städer, Uddevalla, Karlskrona och Karlshamn syntes äga de bästa förutsättningarna och en mer ingående undersökning gjordes därför beträffande dessa. Därvid framkom att områdena vid Uddevalla kan väntas medföra svårösta tekniska grundläggningsproblem för en anläggning med de speciella krav som Uddcomb ställer. På grund härav och på grund av de relativt omfattande schaktningar och sprängningar som måste företas, föreligger risk för förseningar som styrelsen inte ansett sig kunna acceptera med hänsyn till det synnerligen pressade tidsschemat. Framför allt av sistnämnda anledning har Uddevalla inte ansetts möjlig som förläggningssort.

Vad gäller Karlskrona och Karlshamn har båda orterna goda tekniska förutsättningar. I båda fallen kan Uddcombs anläggningar uppföras på berggrund av god kvalitet. I Karlshamn beräknas dock sprängnings- och schaktningsarbetena bli något mer omfattande än i Karlskrona. På båda platserna finns möjlighet till erforderliga kaj-anläggningar med 7 resp. 6 m vattendjup i omedelbar närhet av verkstäderna. I Karlskrona planeras en djuphamn med 12 m vattendjup omedelbart söder om verkstadsområdet. Där finns dessutom större möjligheter att variera utformningen av främst tilläggsplatsen men även av verkstadsanläggningarna. Från teknisk synpunkt har därför Karlskrona ansetts vara att föredra.

Styrelsen i Uddcomb har ansett det vara av avgörande betydelse för företaget att dess produktion kan starta vid den planerade tidpunkten. Den har därför inte ansett sig kunna riskera att det skulle bli någon som helst för-

sening av anläggningsarbetena. Den har vidare bedömt att det måste finnas maximala anpassnings- och expansionsmöjligheter på verkstadsområdet då man inte med säkerhet kan bedöma vilka krav som i framtiden kommer att ställas på företaget. På sikt måste också förutsättningarna för rekrytering av personal beaktas.

Udcombs styrelse anser att utifrån en samlad bedömning av dessa faktorer Karlskrona erbjuder det bästa alternativet. Styrelsen har därför beslutat förlägga den nya verkstaden till Karlskrona.

För att lösa de problem som uppstår i samband med flyttningen tillsattes redan då bolaget bildades en samarbetsgrupp med representanter för de anställda, för Uddeholms och Udcombs företagsledningar och för PA-rådet. Stöd har dessutom utverkats från ansvariga myndigheter i Karlskrona som bör kunna leda till att personalens önskemål om en god bostadsmiljö blir tillfredsställda.

I Karlskrona kommer Udcomb som en första etapp att bygga en sammansättningsverkstad. Denna beräknas vara färdig under första kvartalet 1971 och avses möjliggöra tillverkning av tryckkärl på upp till 800 ton. Detta anses vara tillräckligt för leverans av reaktorkärl till atomkraftverk på 1 500 MW.

Verkstaden förläggs intill kaj så att kärlen kan lastas på fartyg med travers direkt från verkstaden. Den beräknade investeringskostnaden för den första utbyggnadsetappen är 50 milj. kr. inklusive kostnader för tomtmark, byggnader, maskiner och utrustning.

Enligt planerna skall Udcomb som en andra etapp bygga ut verkstadsanläggningarna i Karlskrona under åren t. o. m. 1974, då verksamheten i Degerfors beräknas vara helt överflyttad till den nya anläggningen.

Departementschefen

Världen över pågår i dag en omfattande satsning på atomkraft som energikälla. I Sverige planeras för de närmaste tio åren stationer med en sammanlagd effekt av 7 500 MW. Marknaden för komponenter på området är alltså expansiv. Antalet företag med sådan teknisk kunskap och skicklighet att de kan konkurrera på området är begränsat. Intresset för Sveriges del att delta i denna konkurrens har på ett tidigt stadium tillvaratagits genom den forsknings- och utvecklingsverksamhet som bedrivits inom AB Atomenergi. Det har vidare på ett kraftfullt sätt understrukits genom tillkomsten av ASEA-ATOM, som levererar hela system för atomkraftverk.

I ett atomkraftverk ingår en serie mycket tunga komponenter, bland dem reaktortankarna, som måste kunna tåla utomordentligt stora påfrestningar, bl. a. mycket höga tryck. I vårt land har Uddeholm skaffat sig en betydande erfarenhet vid produktion av sådana komponenter. Med hänsyn till den

snabba utvecklingen mot allt större kraftverk är emellertid Uddeholms nuvarande resurser på området alltför begränsade. Uddeholm har därför måst överväga om dess komponenttillverkning bör läggas ned eller byggas ut till betydligt större skala, vilket skulle förutsätta en ny stor ekonomisk satsning.

Det är enligt min mening mycket tillfredsställande att Uddeholm valt att pröva det senare alternativet och därför sökt samarbete med svenska staten och ett av de internationellt ledande företagen på området, Combustion. Det hade varit en kännbar förlust för svenskt näringsliv liksom från sysselsättningsynpunkt om den erfarenhet som byggts upp på området inte längre kunnat utnyttjas, allra helst som en inhemsk produktion av ifrågavarande slag väl kompletterar den verksamhet som ASEA-ATOM bedriver.

Mot denna bakgrund är det också naturligt att svenska staten varit positiv till ett samarbete med Uddeholm och Combustion, även om man inte bör bortse från de risker som är förenade med en betydande satsning på området. De avtal som träffats om samarbete i Uddcomb Sweden AB innefattar enligt min mening en för parterna i allt väsentligt tillfredsställande lösning av samverkansfrågorna. Combustion tillförsäkrar Uddcomb ett kontinuerligt flöde av tekniskt kunnande och garanterar på det sättet ett fortsatt positivt utnyttjande av den erfarenhet Uddeholm samlat på området. De prognoser som gjorts beträffande Uddcomb visar framtida utvecklingsmöjligheter, som är mycket intressanta.

Beslutet om lokaliseringen av Uddcombs nya verkstadsanläggningar har föregåtts av mycket ingående undersökningar och överväganden. Tekniska omständigheter i förening med nödvändigheten att hålla de leveranstider, som utlovats på redan erhållna beställningar, har avgjort valet av förläggningssort. Jag är övertygad om att valet av Karlskrona på sikt kommer att visa sig fördelaktigt för berörda parter. I samarbete mellan företagsledning, de anställda och Karlskrona stad planeras olika åtgärder för att förhållandena för de anställda som flyttar från Degerfors skall ordnas på ett för dem tillfredsställande sätt.

Samarbetet mellan svenska staten och Uddeholmsbolaget i Uddcomb är ytterligare ett exempel på hur den kraftsamling kan åstadkommas som blivit nödvändig i en utveckling på tekniskt avancerade områden där svenska företag möter en mycket hård konkurrens från stora internationella företag. Genom att också ett av de ledande företagen i världen ingår som partner i företaget tillförs svensk industri ett tekniskt kunnande av högsta klass. Bildandet av företaget Uddcomb är därmed ett exempel på hur en aktiv näringspolitik kan medverka till att vårt land tillföres ökade sysselsättnings- och exportmöjligheter.

I det pressade tidsschema som förelåg för att etablera Uddcomb på marknaden erbjöd sig Sveriges Investeringsbank att tills vidare företräda statens intressen i företaget. Avsikten har dock hela tiden varit att detta engage-

mang skall avlösas så snart riksdagen kunnat ta ställning till frågan om statens medverkan i Uddcomb. Jag föreslår därför att bemyndigande inhämtas för Kungl. Maj:t att förvärva investeringsbankens aktiepost i Uddcomb till det nominella värdet, 20 milj. kr. Därtill kommer den ränta som investeringsbanken bör erhålla för den tid banken haft kapital engagerat i innehavet av aktier i Uddcomb. Denna räntekostnad beräknas komma att uppgå till högst 500 000 kr. Det behövs alltså ett investeringsanslag av 20,5 milj. kr.

Under förutsättning att det statliga förvaltningsbolag bildas, varom förslag förelagts riksdagen i prop. 1969: 121, är avsikten att låta detta bolag överta förvaltningen av aktierna den 1 januari 1970.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Förvärv av aktier i Uddcomb Sweden AB* på kapitalbudgeten för budgetåret 1969/70 under fonden för statens aktier anvisa ett investeringsanslag av 20 500 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtats proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Vid protokollet:

Britta Gyllensten